

HLAS

TRENČIANSKE STANKOVCE

1. ročník

hlas.stankovce@gmail.com

november 2015

Na konci roka

Na konci roka by sa patrilo zhodnotiť to, čo sme v ňom prežili. Zastaviť sa aspoň na chvíľu a v kruhu svojej rodiny, medzi najbližšími či medzi priateľmi povedať niekoľko viet, ktorými sa akosi uzavrie to, čo nám rok priniesol.

Zároveň sa počas tohto obdobia postretávame s kamarátmi, kolegami či starými známymi a pospomíname na všetko, čo nám bolo príjemné, kde sme sa dobre cítili.

Aj my, v redakčnej rade novín Hlas, už cítime, že sa blížia Vianoce, koniec roka. Čas, keď budeme všetko hodnotiť. Takto pred rokom sme nesmeli dávať prvé vety do scenára novín. Prvé vety s nádejou, že zaujmú čitateľa, že zaujmú našich susedov či rodákov. Či sa nám podarilo všetko, čo sme chceli povedať, či sa nám podarilo podať obraz o našej dedine, o našich zvyklostiach, o príbehoch medzi nami. Hodnotí nás čitateľ, teda každý z vás, kto si nájde čas a kdesi vo svojom kútiku preštuduje týchto pár stránok.

Boli sme povďační, a stále sme za každé slovo priazne od vás, milí čitatelia. Rovnako aj za slová kritiky, ktoré nás posúvajú k vylepšeniu stránok jednotlivých čísiel. Na všetkom sa snažíme pracovať. V diskusiách nad témami jednotlivých čísiel sme predebatovali nejednu hodinu, sme však nadšenci, ktorých táto práca baví.

Prichádza predvianočné číslo, kruh sa uzatvára, v hlavách máme už nové motívy či nápady pre budúci rok. Teraz však, náš milý čitateľ, dočítaj tieto riadky, oddýchni si počas chvíľ voľna, porozprávaj sa so všetkými, čo si nestihol a preži Vianočné sviatky bez akejkoľvek ujmy.

Pokojné a krásne prežitie Vianoc vám prajem za redakčnú radu novín Hlas.

Dušan Pevný

Vianoce z pohľadu troch generácií

Rok 2015 je už skoro za nami. No ešte pred tým, ako sa s nami rozlúči, nám ponúkne azda tie najkrajšie sviatky v roku – Vianoce. Vianoce patria spolu s Veľkou nocou k najvýznamnejším kresťanským sviatkam. Ako náboženská a kultúrna slávnosť sú slávené miliardami ľudí na celom svete. Dni od 24. do 26. decembra sú dni pracovného pokoja a slávia ich hlavne kresťania, ale aj väčšina nekresťanov ako rodinnú alebo spoločenskú udalosť.

S Vianocami sa viaže množstvo ľudových tradícií, piesní, kolied, výzdoby, jedál a iných zvykov, v ktorých sa od seba líšia jednotlivé krajiny, regióny, mestá a obce, ale aj generácie. A práve ten generačný pohľad na Vianoce Vám prinášame v nasledujúcich riadkoch:

„Čo pre Vás znamenajú Vianoce, čo máte na nich najradšej a čo by ste na nich zmenili?“

Nina Breznická, 13 rokov - Malé Stankovce:

„Vianoce znamenajú pre každého niečo iné. Pre mňa už nie sú len o darčekom, ale hlavne o čase strávenom s rodinou a kamarátmi. Mám rada zdobenie stromčeka s mojím bratom, pečenie a zdobenie vianočných medovníkov s mamičkou a celú vianočnú atmosféru. Ale zo všetkého najradšej mám rozbaľovanie darčiekov - asi ako každé dieťa.“

„Kedy už budú Vianoce?“, pýtala som sa každý rok ako malá. Najradšej spomínam na tie Vianoce, keď som ešte verila, že darčeky nosí Ježiško a lámal som si hlavu nad tým, ako sa darčeky objavili po Štedrovečnej večeri pod stromčekom.“

A čo by som na Vianociach zmenila? Zmenila by som počasie, pretože najkrajšie sú „biele Vianoce“ a každý rok čakáme s nádejou, že bude snežiť. Uvidíme, aké Vianoce nás čakajú tento rok.“

Monika Svatíková, 41 rokov – Sedličná:

„Plne súhlasím s tým, že Vianoce sú najkrajšie sviatky v roku. Nový život - narodenie malého Ježiška je symbolom nového začiatku, nádeje, lásky a spolupatričnosti. Vianoce sú právom označované za sviatky lásky, rodiny a pokoja. Práve preto ich mám najradšej. Človek sa zastaví, trávi viac času s rodinou. Nájde si čas na veci, ktoré cez rok nerobí. Na Štedrý večer sa snažíme dodržiavať zvyky a tradície našich predkov. Cez vianočné sviatky sú ľudia k sebe milší, lepší a pozornejší.“

Na tvári malých detí, ich rodičov aj starých rodičov žiari úsmev a šťastie. A to je na Vianociach to najkrajšie, keď z každého vyžaruje radosť a pokoj. Toto je spoločným znakom všetkých našich regiónov, národov a národností. V tomto období sme k sebe akýsi lepší.

Preto by som si želala, aby Vianoce trvali dlhšie, boli častejšie, najlepšie keby boli celý rok, aby sme sa k sebe správali pekne, všimli si jeden druhého, vcítili sa do druhého počas celého roka. Vianoce sú predovšetkým o nás, o ľuďoch, a preto by mal dať každý zo seba to najlepšie a nielen na Vianoce, ale počas celého roka. S týmto želaním vstúpme do týchto vianočných sviatkov.“

Václav Selucký, 69 rokov – Malé Stankovce:

„Pri slove Vianoce sa mi tak, ako zrejme väčšine, vybaví zasnežená krajina, rozsvietený stromček, darčeky, pohoda v rodine, Tichá noc. Znamenajú pre mňa obdobie pokoja a s tým prichádzajúce zamyslenie nad prežitým, nad zmyslom života a jeho hodnotami. Postupne si uvedomujeme pomínutosť nášho bytia a radosť z obdarovania vnímame skôr cez žiariace oči detí a vnúčať.

Posledných niekoľko rokov sa zúčastňujeme vianočných koncertov v evanjelickom kostole. Je to pohladenie na duši v tomto posvätnom čase. Pani farárke a jej manželovi za to patrí veľká vďaka. Veľmi ma poburujú zneužívanie Vianoc všadeprítomnou a bohužiaľ všemocnou komerciou. Všetci sme sa učili ako Ježiš vyhnať kupcov z chrámu. Teraz ich tu máme v peknom šate a darčkové obaly nachádzame až do jari na cestách, krikochoch, v lese. Aj to sa predsa dá zmeniť.“

Radovan Siva

AKTUÁLNA TÉMA

Predvianočné zvyky

V dávnych časoch bol začiatok zimy považovaný za čas, v ktorom nadobúda prevahu zlo nad dobrom. Ľudia verili, že v určité dni sa zvýšenou mierou mohli prejavovať škodlivé činnosti stríg. Preto sa im hovorilo aj „stridžie dni“. Patrili sem: Katarína (25. november), Ondrej (30. november), Barbora (4. december), Lucia (13. december) a Tomáš/Bohdan (21. december). Ochrannými prostriedkami boli rôzne masky a cesnak, ktorý ľudia nielen jedli, ale na dvere ním robili ochranné kríže.

Adventné obdobie sa začína najbližšou nedeľou k 30. novembru a je to názov pre prvé štyri nedele cirkevného roka. Názov pochádza z latinského slova „adventus“, čiže príchod alebo očakávanie, čím sa myslí príchod historický, každoročne sa opakujúci. V kresťanskom chápaní je to čas pokánia, zamyslenia sa nad sebou. Počas tejto doby ľudia žili tajomstvom očakávania príchodu vykupiteľa. Pekným zvykom bolo chodenie na „roráty“ – každodenné sv. omše ku cti Bohorodičky Panny Márie. Začínali sa pred rozvidnením okolo 6. hodiny ráno v kostoloch, kde chodili všetci: ženy, muži, deti, celé rodiny. Radosťou malých a odrastenejších detí bolo zapálenie adventnej sviečky rôzneho tvaru. V kostoloch sa už prvú adventnú nedeľu objavuje typický symbol, „adventný veniec so štyrmi sviečkami“, kde sa v každú adventnú nedeľu na ňom rozehorela jedna z nich. Advent sa tiež volal malý pôst. Utíchli muziky, hlučné správanie sa a nastávalo akési posvätné ticho... So žartom ľudia hovorili, že aj kohúti kikirikajú ospalivo a psi tichšie brešú.

4. december je vyhradený **Barborám**. Dievky sa prezliekli „za Barbory“. Boli úplne zahalené bielou plachtou a tvár mali prekrytú ručníkom. Chodili po dvojiciach, prípadne štvoriciach s metlou a husacím perom po domoch, kde symbolicky bez rozprávania poometali tanieriky a hrnčeky povešané na stenách. Budúca nevesta sa takýmto spôsobom mohla dostať do domu budúceho manžela a taká nepoznaná spoznať a presvedčiť sa o poriadku, čistote svojho nastávajúceho.

Ani **sv. Mikuláš, 6. december**, nedal na seba dlho čakať. Po domoch chodili chlapci, mladí muži oblečení ako: svätý Mikuláš, anjel a čert. Chodili hlavne po domoch, kde mali deti. No a tie sa na výzvu buď pomodlili, zaspievali alebo zarecitovali básničku a po prísľube, že už budú dobré, dostali darček. Okrem tohto zvyku bolo treba dať si na noc vyčistené topánky do okna a ráno sa v nich objavil balíček, v ktorom boli napr. sušené slivky, jabĺčka, oriešky, veľmi ojedinele nejaký sladký cukrík. Deti sa z toho veľmi tešili s presvedčením, že im to nadelil svätý Mikuláš.

Viacero zvykov je spojených aj s dátumom **13. december** a menom **Lucia**. Bola považovaná za hlavnú bohyňu – strigu a ľudia sa pred ňou chránili rôznym spôsobom, napr. požitím cesnaku, alebo samotný príbytok označovali trojkráľovou kriedou nakresleným krížom. Dobyťok chránili okiadaním voňavými bylinami a do dverí dávali oklepok slamy. Nikto cudzí nesmel vojsť v predvečer Lucie do maštale, aby neuškodil – „porobil“ lichve. V tento deň, keďže sa považoval za sviatok žien, sa nesmeli priať, vyšívať, pretože porušením tohto zákazu by mohla byť žena potrestaná Luciou. Na Luciu sa zvykol zhotoviť tzv. „lucijný stolček“. Zhotovoval sa od Lucie do Vianoc a každý jeden deň sa v tomto období muselo niečo na ňom spraviť. Potom si ho majiteľ „na utiereň“ – polnočnú omšu doniesol do kostola a sediac na ňom, cez Pozdvihovanie, zrazu uvidel – spoznal všetky bosorky. Z kostola sa potom rýchlo ponáhlal domov, aby ho bosorky neroztrhali... Dievky zas v predvečer chodili po domoch zahalené do bielej plachty a tvár mali natretú múkou, aby ich nikto nespoznal. V jednej ruke mali vedro s vápnom a v druhej štetku na bielenie. Ďalšia zas vymetala kúty husacím perom. Toto všetko sa dialo symbolicky bez hovoreného slova. Ďalej to bol zvyk písania 13 lístkov s menom chlapcov a postupne každý deň jeden spálili. Posledný lístok otvorili na Vianoce a zistili meno „vyčarovaného“ chlapca. Ľudová pranostika vraví: „Aké bude počasie od Lucie po Štedrý deň, také bude i v nasledujúci rok od januára po december.“

Celý tento čas pred samotným **Štedrým dňom 24. decembrom**, do ktorého sa sústredilo veľa zvykov a obyčajov mali ľudia prežívať v pokoji, v pohode, vo svornosti a v pokoji sa pripraviť na príchod jedného z najväčších kresťanských sviatkov – narodenie Krista Pána.

spracoval Štefan Šmatlák

ZIMNÉ ZVYKY

Spomienky po desaťročiach

Keď som prišla zo školy, na novinách som mala napísané: naobeduj sa, na pole si vezmi sirupovej vody, omastený chleba s cibulou a choď pást husi. Pásli sme na „Cestách“ a „Medzi poteky“, kde boli husi z celej dediny. Pasenie husí trvalo až do jesene.

Keď sa už skončili všetky roboty na poli, po hodoch sa začínalo driapať perie. Husi sa chovali v každom dome, kde mali dievky. Veď každej sa musela urobiť poriadna výbava. Bolo treba nachystať dve veľké duchny a štyri – šesť podušiek. Husi sa šklbali 3 razy za leto. Prvé perie bolo drobnejšie a posledné bolo veľké a páperové. To sme driapali najradšej. V domoch sa schádzali babky, tetky a dievky. Tu sa porozprávalo všetko možné: čo ktorá uvarila, upiekla, kto s kým chodí, kto sa bude kedy vydávať a veru sme nepotrebovali ani miestny rozhlas. Do debaty sa priplietol aj otec s jeho vymyslenými historkami, ktorého víly hnali na bicykli z Kálnice až hen pod Červenú horu, keď sa vracal z vohľadov.

Často sme si zaspievali pesničky, svetské aj nábožné, vždy bolo veselo. Kostrnky sme mali všade. Priniesli sme si ich aj do školy medzi knihami a veru sem tam trčali aj chlapom z manželstiev na nohaviciach.

No a najradšej sme mali oldomáš, ktorý bol vždy po skončení driapania v každej rodine. Všetky gazdiné nachystali čo mali v špajzách a na povale. Ponúkalo sa šiškami, makovými, orechovými, tvarohovými a lekvárovými koláčmi, klobáskou, slaninkou, uvarenými sušenými slivkami posypanými orechmi, či makom. A tiež nesmel chýbať dobrý lipový čaj so slivovicou, alebo varené domáce víno, či slaninková pálenka.

A pri takýchto driapačkách sa upevňovali rodinné a susedské vzťahy a úprimný pocit spolupatričnosti k susedom a k dedine. A to sa prejavovalo pri každom stretnutí, keď každý každého pozdravil, čo dnes už mladým ľuďom chýba.

Danka Biesiková

OBYČAJE

Čas tlačenia kapusty

Drevený nástroj pripomínajúci violončelo, no miesto strún ostré nože čnejúce sa v strede drevenej siluety. Práca s týmto nástrojom si vyžaduje cit a opatrnosť, lebo nože musia byť ozaj ostré, keď dokážu pokrájať jednu z najodolnejších rastlín, ktorá dokáže odolať mrazu, teplu, bahnu, vlhku, doláru, naftu, vlkovi, či líške... Aby ju človek strávil, treba ju nechať vyrásť do krásy a nežne ju pohrkať na strunkách strúhadla a ochutiť možno lepšie opatrne - len podľa jej gusta... hovorí sa, že soľ a dosť...

Je skromná, ale dá zo seba oveľa viac ako si viete predstaviť. Hodí sa na chrumkanie, mľaskanie, varenie, dusenie, čerstvá, ale aj „sterilko“. Nezaostane ani za olivovými alebo syrovými variáciami. S mäskom si rozumie, s cestovinou si to rozdá v každej situácii... Jednoducho do voza, do koča, do misky, na tanier, na chalupu, na pranie... no všade... A čo k nej treba? Len jednoducho soľ a korenie... Gurmáni pridajú chren, mrkvu či cibuľu... veď proti gustu žiaden dišputát!

Nespoznali ste najlepšie slovenské vitamíny?

Skúsím inak... „Brácho“ o pár rokov starší odo mňa (ja som bol vtedy mladší asi o dvadsať - tridsať) si „luhuje“ nohy (chodidlá) v „lavóre“ plnom soli, dáva si z plechovej kanvice pivko od pani Brigity a teší sa, ako si „zašlape“... v kamennom sude... a ten večer bol plný smiechu. Nuž, točil sa dokola, jednou nohou v sude a druhou nohou vonku. Okolo suda behala „segra“ a podsúvala bratovi stoličku okolo toho kamenného suda, aby sa nebudaj nedorantal pri páde.

Pravá sudová kapusta, dobre vykvasená, na olížanie jemná, ale na zahryznutie chrumková. Hodí sa naozaj ku všetkému, dusenie,

pečenie na ostro či surovo, na jazyku vyvoláva explózie kyslosti. Ak neveríte, aj k pivku a syru tiež skúste... A pre zdravie? Sú to vitamíny starých materí. V jednej dávke je vitamínov, stopových prvkov, živých mikroorganizmov a dokonca antioxidantov viac, ako v hocakej tabletky. Navyše rozkošne odoláva pravidlu - čo je zdravé nechutí... nikto mi nepovedal, že ju neľúbi...

Z regiónov mimo Stankoviec viem, že v Turnej pridávajú strúhanú mrkvu - kapusta bola potom „jasnejšia“, v Lehote a v Selci chren pre tvrdosť a v Stankovciach malé zelené jabĺčka a kmín... zo „zákopčia“ a zahraničia - tak v Stupave - „Stupavské zelo“, ortodoxne len soľ bez kmínu a korenia! Niekde v Čechách vytlačenú kapustu vyhazovali a používali len šťavu - zvyk vraj z Bavorska, v Poľsku veľa mrkvu, jablák a cvikle? Nech sa páči... čo všetko dokáže kvasená kapusta.

Gabriel Kadák

OTÁZKA POSLANCOVI

V rozpočte obce Trenčianske Stankovce pre rok 2015 je plánovaná hodnota finančných prostriedkov na sociálnu starostlivosť v obci v objeme 12.164,- eur. Oproti predchádzajúcim rokom je to viac ako dvojnásobné zvýšenie.

Spýtali sme sa poslanca **Jozefa Mojžiša, Ing.**, predsedu komisie sociálnych vecí a zdravotníctva, na jeho názor:

1. Aké je doterajšie čerpanie rozpočtu obce a v akej oblasti obec dané prostriedky použila?

„Spomenuté zvýšenie finančných prostriedkov v kapitole **„Sociálne služby“** obecného rozpočtu pre rok 2015 bolo spôsobené predovšetkým nákladmi na zriadenie a existenciu pracovného miesta pre opatrovatelku osôb, ktoré spĺňajú podmienky odkázanosti, ale zvýšil sa i počet poberateľov (dôchodcov) príspevku na stravu. Z plánovanej čiastky 12.164,- eur bolo k 30.9.2015 vyčerpaných 10.805,- eur a to na mzdu a odvody zo mzdy pre spomínanú opatrovatelku spolu s pokrytím nákladov na riešenie prípadov sociálnej odkázanosti. Prečerpanie plánovaných finančných prostriedkov už k tomuto dátumu sme zaznamenali v položke „príspevok na stravu a sociálnu pomoc“. Je to spôsobené ďalším nárastom počtu žiadateľov nad predpokladaný rámec.“

2. Pre rok 2016 obec uvažuje v rozpočte s čiastkou 13.664,- eur. Dopyt po sociálnych službách sa bude zvyšovať. Poskytuje obec dostatočné množstvo informácií o starostlivosti a dostupnosti sociálnych služieb?

„Rozpočet na rok 2016 je v súčasnosti v štádiu finalizácie jeho definitívnej podoby. Finančná čiastka, s ktorou sa nateraz uvažuje v kapitole **„Sociálne služby“** je vyššia, ako vami spomenutá hodnota. Pokrýva náklady na vyššie uvedené súčasti sociálnych služieb v obci (opatrovatelka, príspevok na stravu, žiadatelia o sociálnu výpomoc, bežné transfery, malá rezerva).

Záujem o sociálne služby bol značný vždy. Jeho zvýšenie zaznamenávame najmä po zmene spoločenských pomerov u nás – po roku 1989, zväčšovaním sociálnych rozdielov medzi jednotlivými vrstvami ľudí na Slovensku. Kto aspoň okrajovo sleduje situáciu v sociálnej oblasti v krajinách Európy i celkovo vo svete, asi nemá z jej vývoja radosť a ani prehnané očakávania, že v našej krajine, či obci to bude diametrálne odlišné. Kľúčovou legislatívnou normou, o ktorú sa v našej práci opierame je **Zákon č. 417/2013 Z.z. – o pomoci v hmotnej núdzi**. Ten vymedzuje povinnosti a zároveň i možnosti ako postupovať pri riešení jednotlivých prípadov. Úprimne treba povedať, že rozsah našich právomocí je značne obmedzený. Oveľa silnejšiu pozíciu a väčšie možnosti konať má **Úrad sociálnych vecí a rodiny**. V našom regióne sídli na Štefánikovej ulici v Trenčíne. Je prirodzené, že bežný občan môže mať ťažkosti pri orientovaní sa v tejto problematike. Preto sú mu na **Obecnom úrade** v prípade potreby k dispozícii pracovníčky, ktoré mu poradia pri riešení jeho problému, pri spísaní príslušnej žiadosti a vystavení potrebných dokladov.“

3. Vek občanov sa zvyšuje. Akou cestou by mala ísť obec v oblasti sociálnej starostlivosti (terénna, pobytová sociálna služba) v ďalšom období?

„O sociálne služby sa v hlavnej miere uchádzajú naši starší spoluobčania. Ich počet sa so známymi dôvodov zvyšuje a logicky sa zvyšujú i požiadavky na objem finančných prostriedkov potrebných na ich pokrytie. Tu môže v rozhodujúcej miere pomôcť štát - v neposlednom rade i zvýšením hodnoty príspevku z podielových daní delegovaných na mestá a obce. Prispieť podľa svojich možností a schopností však môže i každý z nás. Ponúknuté služby a pomoc pre sociálne slabších na našom **Obecnom úrade** určite neodmietnu.

Zásadnou pomocou by zaiste bol **Dom sociálnych služieb** (Domov dôchodcov) v obci. O jeho potrebe u nás sa hovorí už desaťročia, žiaľ doteraz nedošlo k súhre potrebných okolností na zrealizovanie tejto myšlienky. Je pravdou, že všeličo stojí a padá na peniazoch, a tiež to, že obec ich má obmedzene. Ale priority na čo ich použijeme, si môžeme zvoliť my. Nuž teda - aká silná je požiadavka našich spoluobčanov na uprednostnenie riešenia ich sociálnych potrieb?“

spracoval **Slavo Tomík**

AKTUALITA

Používanie pyrotechniky

V minulých číslach **HLASu** sme sa venovali problematike používania pyrotechnických výrobkov, keďže podľa zákona si obec Trenčianske Stankovce nemohla upraviť používanie pyrotechniky na svojom území, t. j. obmedziť ju alebo celkovo zakázať. Podľa doterajšej úpravy bolo používanie pyrotechniky zakázané, ak sa používala do 200 m od kostolov, cinorínov, škôl a pod. bez súhlasu vlastníka týchto objektov. Pre jasné vymedzenie schválili poslanci obce tento rok určenie zón.

Poslankyňa **Simona Račková, JUDr.**, nás upozornila, že v novembri parlament schválil novelu zákona o výbušnínach, ktorá tento problém rieši v prospech obce a jej obyvateľov. Naša obec by teda mala reagovať a čím skôr pripraviť všeobecne záväzné nariadenie (tzv. obecný zákon) v zmysle prijatej novely. Nové znenie zákona: **„Obec môže z dôvodu ochrany verejného poriadku všeobecne záväzným nariadením obmedziť alebo zakázať používanie pyrotechnických výrobkov kategórie F2, F3, P1 a T1 na území obce alebo v jej častiach.“** Ak by sa všeobecne záväzným nariadením upravid úplný zákaz používania vybraných pyrotechnických výrobkov, určenie zón by už nebolo potrebné. Určenie zón by bolo možné použiť v prípade, ak by sa používanie pyrotechniky na stanovenom území obmedzilo.

Linky:

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=6&CPT=1698>

redakcia **HLASu**

HISTORICKÁ STUDŇA

Štúrovci v Stankovciach alebo Ľudovít Štúr a Stankovce?

V tomto roku si Slovensko viacerými podujatiami pripomína 200. výročie narodenia Ľudovíta Štúra. Ich spoločným menovateľom je, že tento syn evanjelického učiteľa z Uhrovca jednoznačne patrí k najvýznamnejším osobnostiam slovenského národa. Napriek nepriaznivým pomerom srdcom a telom oddane stál pri zrode moderného slovenského národa a kodifikácii spisovného jazyka.

Aj Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi Trenčianske Stankovce sa rozhodol priblížiť dobu formovania národa, načrieť do svojej histórie a pripomenúť si významné osobnosti, ktoré tu pôsobili. Dňa 22. 11. 2015 popoludní, v evanjelickom kostole nám predstavil v pútavej prednáške pán farár **Mgr. Ondrej Peťkovský** príbeh dvoch priateľov Pavla Čendekoviča a Ľudovíta Štúra.

Z prednášky vyberáme - Medzinárodne uznávaný jazykovedec - slavista a kultúrny historik **Dr. Ľubomír Durovič** výstižne zdôrazňuje: „Štúr nikdy od nikoho nezažil uznanie. To si málokto uvedomuje, že bol celý život, odkedy vyšiel s návrhom novej spisovnej slovenčiny, len bitý. Štúrovi nikdy nikto nepovedal – to si krásne spravil! Nikdy ho nikto nepodržal. Musel stále znášať neúspech za neúspechom...”

Predsa nie je toto tvrdenie trochu nadnesené, prehnané? Alebo sa skúsme opýtať trochu inak: Či naozaj Štúr nemal nikoho, čo by vedľa neho stál aj v tých najťažších chvíľach života? Upriamme pohľad na človeka, ktorého právom môžeme označiť ako „Štúrov verný priateľ“! A ním bol **Pavel Čendekovič**, evanjelický farár v našom cirkevnom zbore. Životná cesta málo známeho člena Štúrovej družiny, prietržského rodáka Pavla Čendekoviča bola veľmi zaujímavá. Pre nedostatok financií sa stal vychovávateľom v Uhrovci. Tam sa pravdepodobne vytvorilo nerozlučné priateľstvo so Štúrom, ktoré pretrvalo. Pavel Čendekovič je súčasťou skupiny, ktorá urobila v roku 1836 vychádzku na Devín a prijíma tam meno Vedoslav. V roku 1838 sa stal kaplánom - pomocným farárom v cirk. zbore v Malých Stankovciach pri **Adamovi Podhradskom**. Pôsobil tu až do svojej smrti v roku 1855.

Charakterové vlastnosti evanjelického farára Pavla Čendekoviča opísal aj **Ľudovít Kubáni**: „Počas leta 1845 sa väčšia skupina slovenských študentov z rôznych škôl, stretla v Malých Stankovciach na fare.“ Farára vykreslil ako dobrosrdečného, láskavého a vtipného človeka, ochotného a schopného vcítiť sa do potrieb iných, núdznejších.

Jozef M. Hurban v Štúrovom životopise predstavil P. Čendekoviča ako výraznú postavu, oduševneného Slovana v čase pobytu na bratislavskom Lýceu dokonca ho označuje ako Štúrovo „alter ego“ – t.j. druhé ja!

Hurbanove slová: - „Keď Ľudovít ponoril dušu svoju v nekonečnosť žiaľov svojich nad národom a už výhľadu nebolo zo strastí a bied, v ktorých trčalo Slovenstvo, vtedy vybral sa ku svojmu starému priateľovi, ako ho vždy menoval, Čendekovičovi, a bol v krátkom čase vyliečený z dumy žiaľných citov plnej. Dlh po počúval Pavel Ľudovíta, ako žalostí, ako zožiera sa, ako prorokuje zlé veci prísť majúce na pokolenie toto hlivejúce a ničoho vyššieho neschopné, ne jeden raz i v tej veselej tvári Pavlovej zjavil sa mrak a slza vyronila sa z oka. Tu ale razom Pavel postaví sa prísno proti Ľudovítovi a počne:

Ale, bratku, pravdu síce máš, holá, čistá všetko je pravda, čo hovoríš, ale povedzže mi, či sa nám, priateľom svojim, a národu svojmu už konečne takto chceš zosužovať a o život pripravíť? Či len ty sám nevieš, čo my všetci vieme a vidíme, že národ náš už inakších loptošov pretrval, než sú títo terajší paholci satanovi? A či ozaj báchorou by mala byť história božieho riadenia národov? Či ozaj pravda to, že

i Pán Boh sa pomaďarčil? Že nás len nato stvoril, aby sme štýble pucovali (čižmy čistili) Maďarom? Či neobdrží Boh konečne vrch, ktorý chce, aby chválou jeho ozývali sa všetky národy a jazyky? Ježe mi tam strachu pred trhaním, ... my dlhšie vydržíme tu, než tí Aziati, ktorých strýkov dávno už história zahrabala! Eh! Podžže so mnou, vyvediem vás tu nad Stankovce, pod stráň Inovca, čo za svety objavia sa tam, uvidíš!

A tu pojal Ľudovíta pod pažu, a za nimi priatelia tiahli farským dvorom hore na návršie, skadiaľ výhľad pre-rozkošný na Považie, na hrad Matúšov. Čendekovič nedal k

slovu prísť Štúrovi, vyjmúc ak obdivoval prírody krásy, inak z anekdoty do anekdoty prechádzal a rozveselil celú spoločnosť, naposledy i samého Ľudovíta!“

Podobný zážitok pri neskoršom stretnutí s Pavlom Čendekovičom v Stankovciach mal i sám Jozef M. Hurban, ako to uvádza v cestopise „**Prechádzka po považskom svete**“, z ktorého sú nasledovné úryvky:

„Z Beckova sa išlo do Malých Stankoviec a už popredku sme sa tešili na spoločnosť pána farára Čendekoviča. A tu sme naozaj strávili príjemné hodiny a chvíle, lebo pán Čendekovič je náš obľúbený slovenský humorista. Ten už vie nájsť správny tón zábavy. Dostali sa na pretras všetky (smiešne) javy a karikatúry nášho života a ja som sa už viac rokov toľko nenasmial ako tu, (kde pán farár stankovský rozprával svoje vtipy).

Nad **Stankovcami** je výšok, z ktorého keď sa dívaš, smiať sa ti nechce, čo by si hneď samého pána farára počúval. Je to výrazný obraz považského sveta. Od hory zo severnej strany vypína sa staroslávny Trenčín, sídlo Matúša Trenčianskeho. A tam sa zdá,

stáby Považie bolo už zavreté, lebo vrchy sa ťahajú viac na východ, akoby sa opierali o Trenčín. Sem-tam zo sadov a štepnic vyzerajú kaštiele, domy, a keď sa približuje búrka, vežičky sa navzájom nábožne zhovárajú a po Váhu sa krúti chumelica, akoby chcela všetko pohltiť, ale zasa sa ukladá a považskej kráse ani zamak neublížila.

Nevedel som sa nakochať v tomto dojímavom pohľade, dívalo sa na mňa v tejto krásnej bujnosti celé **Slovensko**. A kto nevidel túto dolinu, nevidel najkrajší zjav podtatranskej krásy.“

Prišiel však rok 1855. V decembri 26., na Štefana, zomiera **Pavel Čendekovič** ako 51 ročný a to už 4 dni sa vo vážnom stave po postrelení na poľovačke nachádza aj jeho priateľ **Ľudovít Štúr** v Modre.

J.M. Hurban napísal: „Ubohý Čendekovič, naposledy i sám potreboval útechy. Osirel, osamotnel, chcel naposledy ratovať sa na lodičke manželstva; ale bola to už neskoroá myšlienka, už k večeru jeho života. Zostala neuskutočnená a on odišiel k otcom, oplakávaný cirkvou svojou a mnohými priateľmi. Večná mu pamäť! V tom nesklamal sa Ľudovít.“

Skončil sa životný beh dvoch vzácných ľudí, horlivých a obetavých pracovníkov na poli evanjelickej cirkvi ako i v prospech nimi vrele milovaného, no v tom čase ťažko sužovaného slovenského národa. My dnes s vďačnosťou a láskou spomíname...

Pri tom si úprimne želáme, aby sa naplnilo slovo **Jána Kollára**: „Kým žil, celý národ v srdci nosil, keď umrel, má žiť v srdci celého národa“.

V článku boli použité state z prednášky Mgr. Ondreja Peťkovského, evanjelického farára v.v.

spracovala Jarmila Petrulová

PREDSTAVUJEME VÁM

Skromná a pracovitá

Celý jej život je spojený s rodnou obcou. Tu prežila detstvo, mladosť, dospelosť a ani v jeseni života nemieni obec opustiť, práve naopak, stále pre ňu usilovne pracuje. Neviete, o kom je reč? Možno Vám pomôže to, že jej hlas sa ku vám pravidelne nezameniteľným prejavom prihovára z obecného rozhlasu. To však nie je zďaleka všetko z jej aktivít a jej prínos pre túto dedinu je neprehliadnuteľný.

Pani **Ľubica Mikulášová** sa narodila v roku 1950 do robotníckej rodiny a je najstaršou z piatich súrodencov. Začalo to už v detstve, kedy sa v nej formoval vzťah ku kultúre, k rozvoju vzdelávania a k hodnotám ľudových tradícií, recitovanie, divadlo i práca v rôznych kultúrno-spoločenských organizáciách. Veľmi túžila ísť študovať knihovníctvo, otec bol však proti a tak študovala ekonomiku, ku ktorej si však nikdy nenašla vzťah. Roky pracovala v Trenčianskom osvetovom stredisku v oblasti mimoškolského vzdelávania. Tvorba množstva scénarov rôznych podujatí, ich realizácia a nespočetné množstvo konferovania jej pomohli získať takmer profesionálny výkon.

V našej obci viedla rozhlasový krúžok, s ktorým získala prvé miesto v kraji aj na Slovensku a ďalšie ocenenia vo vedomostných súťažiach, hlavne v práci s mladými ľuďmi. Je aj autorkou prvého **Stankovského jarmoku**, prvého **Behu slobody** a taktiež na jej návrh bol našej škole udelený názov **Základná škola Jána Lipského**. Realizovala tábory pre deti na „Betleheme“, uvádzala folklórne slávnosti a množstvo iných programov nielen v Stankovciach. Je autorkou scenára prvého celodenného podujatia v Trenčíne s názvom „Miluj život, nie drogu“.

V roku 2002 v našej obci založila **Klub ALTER** - bol určený deťom a mládeži, s ktorými uskutočnila veľa programov. Tieto viedli mladých k uvedomeniu si, či nuda a závislosti alebo prospešné využívanie voľného času vedú k rozvoju osobnosti. V roku 2009 sa jej splnil detský sen a stala sa vedúcou našej knižnice, ktorá patrí medzi najaktívnejšie zariadenia tohto typu vo svojej kategórii v našom regióne. V súčasnosti má knižnica 9 600 kníh, 372 čitateľov, z čoho je 110 detí. V knižnici okrem povinnej agendy organizuje podujatia, ktorých úlohou je priviesť čo najviac detí k čítaniu. V minulom roku to bolo až 29 rôznych podujatí, ako napr. „Noc s Andersenom“, „Prázdniny v knižnici“ alebo čitateľský maratón „Číta celá škola“. Možno Vás prekvapí výška príspevku za čitateľský preukaz, ktorý je 1,- euro / rok – dospelí a 50 centov /rok – deti.

Pani Mikulášová, povedzte prosím na záver, čo z toľkého množstva vašich aktivít si najviac vážite?

„Vážim si všetkého, čo som v živote dosiahla, vážim si rodičov za ich prísnu výchovu, vďaka ktorej som získala cieľavedomosť, zodpovednosť a disciplínu, vážim si rodinu, ktorú nadovšetko milujem, priateľov a prácu, ktorá robí môj život zmysluplný. S pribúdajúcim vekom hodnotím udalosti vo svojom živote s nadhľadom. A preto pokojnejšie prežívam každý jeden deň. Za jeden z najväčších svojich úspechov však pokladám, že v istom období môjho života som vyhrala sama nad sebou.“

Radovan Siva

ROZHOVOR

Rezort na Brečnom

Nedávno si mohla široká verejnosť, ba vlastne celé Slovensko prečítať v Hospodárskych novinách i na webovej stránke tohto denníka článok o časti našej obce Trenčianske Stankovce, lokalite Brečné v k.ú. Rozvadze v súvislosti s podnikaním občanov Sýrie u nás. Áno, správne, lokalita na Brečnom sa volá „Welcome Hania Physics“ a ne jeden z nás, občanov obce sa pri prechádzkach po chotári, či jazde bicyklom k neďalekým rybníkom otáčal smerom k tomuto rezortu s otázkou na perách – čo to tam vlastne je, čo je za bránami tohto zariadenia, čím sa vlastne zaoberajú ľudia za plotom tejto lokality.

Dnes už vieme, že majiteľom rezortu je 65 ročný sýrsky podnikateľ **Walid Wattar**, ktorý pochádza zo Sýrie, prišiel k nám z Damasku, kde viedol so súrodencami rodinnú firmu na výrobu bielej techniky. Jeho pravou rukou je pán **Hecham Merdaa**, rovnako sýrsky rodák, no žije na Slovensku už viac ako 40 rokov. Jeho spája s našou obcou viac, ako len pracovná povinnosť a tak sme sa rozhodli pánovi Merdaaovi položiť zopár otázok, ktoré isto zaujímajú aj našich spoluobčanov.

1. Mnoho občanov Stankoviec sa pýta, na čo je zameraný život za bránami „Welcome Hania Physics“, čo sa tam vlastne deje?

„Spoločnosť **Hania Physics s.r.o.** pokračuje v pôvodnom projekte, ktorý bol vytvorený a schválený ako projekt zameraný na agroturistiku. Predpokladáme, že do konca roka 2015 bude skolaudovaný celý areál a pripravený na aktívne využívanie.“

2. V súvislosti s tým, v akej dobe práve žijeme a aké drámy prežívajú občania Sýrie a iných krajín z tejto časti sveta, ako sa nás všetkých dotýka tzv. utečenecká kríza, sa veľa občanov zaujíma o to, či aj v tomto rezorte budú ubytovaní občania utekajúci zo svojich domovov za novým životom?

„V areáli **Brečné** nebudú ubytovaní žiadni utečenci. Majiteľ spoločnosti, pán Wattar, plánuje v areáli umiestniť jednu rodinu zo Sýrie, ktorá by tu bola zamestnaná a aktívne sa zapájala do pracovných aktivít v areáli. Nakoľko pán Wattar nekomunikuje po slovensky a najsť anglicky, či nemecky hovoriacich ľudí je problém, preto sa rozhodol zapojiť sa do projektu pomoci utečencom a ponúknuť im bývanie a prácu. Samozrejme len za podmienky, ak nájde vhodnú rodinu s adekvátnymi pracovnými skúsenosťami.“

3. Z vonku, spoza plotu, sa celý areál javí ako usporiadané, udržiavané a krásne turistické centrum. Je možné, aby sa aj naši občania mohli zapojiť do určitých aktivít v tomto rezorte, prípadne mohli zažiť spoločenské aktivity či zážitky spojené s činnosťou a programom v ňom?

„V podstate áno, pán Wattar sa rád zapojí do aktivít s občanmi Trenčianskych Stankoviec. Je to ale otázka diskusie a detailnejšieho vyjasnenia si o aké aktivity by sa jednalo.“

4. Blíži sa čas Vianoc, vieme, že majitelia sú kresťania zo Sýrie. Zaujíma nás, či zvyky a prežitie Vianočných sviatkov v kresťanskom duchu so všetkými sviatosťami je rovnaké ako u nás Stredoeurópanov. Mohli by ste nám to opísať?

„V Sýrii sú vianočné zvyky podobné ako na Slovensku. Sviatky sa trávajú v kruhu rodiny pri ozdobenom vianočnom stromčeku, na Štedrý večer je spoločná večera a následne sa ide na polnočnú omšu. Pre deti nosí darčeky Ježiško tak, ako aj u nás, jediný rozdiel je v tom, že Vianoce v Sýrii nie sú biele, zasnežené.“

Veľmi pekne ďakujeme za rozhovor.

Dušan Pevný

AKTUALITA

Rekonštrukcia križovatky

Po celý rok sme sa venovali problematike rekonštrukcie cesty I/50 a rekonštrukcie križovatky medzi Trenčianskou Turnou a Trenčianskymi Stankovcami. Z nášho pohľadu sa javí situácia okolo oboch stavieb ako mierne driemajúca. Treba si však uvedomiť, že stav projektovania týchto investícií si vyžaduje nejaký čas.

Treba teraz aktuálne prevziať informáciu hovorkyne Trenčianskeho samosprávneho kraja pani Jany Paulínyovej, ktorá pre média povedala:

V akom štádiu je momentálne celý projekt?

„Trenčiansky samosprávny kraj inicioval niekoľko stretnutí so zástupcami Slovenskej správy ciest, starostami Trenčianskych Stankoviec a Trenčianskej Turne, projektantmi a zástupcami Policajného zboru SR. Odbor dopravy Trenčianskeho samosprávneho kraja zabezpečil v predchádzajúcom období projektovú dokumentáciu k predmetnej križovatke (stavba „Rekonštrukcia križovatky Trenčianska Turná - Trenčianske Stankovce“, „Riešenie nehodového úseku križovatiek ciest I/50, II/507 a III/507075 v km 116,998 až 117,243 v k. ú. Trenčianska Turná“). Predpokladané náklady TSK sú vo výške približne 20 tisíc eur, v čom je - doplnenie a aktualizácia projektovej dokumentácie, posudky, súvisiace súhlasy.

Aktuálne je vydané právoplatné stavebné povolenie vydané OÚ Trenčín, odborom pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie.

V súčasnej dobe je táto investícia v rukách Slovenskej správy ciest.“

redakcia HLASu

FIRMY U NÁS

EUROPIN – The Needle Expert

Spoločnosť **EUROPIN, s.r.o.** bola založená v roku 1997 a od jej založenia sa venuje výrobe zdravotníckych lanciet, kanýl a špeciálnych zdravotníckych ihliel. Za 18 úspešných rokov svojej existencie si spoločnosť **EUROPIN** vybudovala sieť zákazníkov z Európy (Nemecko, Taliansko, Rakúsko, Švajčiarsko, Poľsko, Francúzsko, Švédsko, Holandsko, Veľká Británia, Írsko), Turecka, USA, Kanady a krajín juhovýchodnej Ázie (Čína, Malajzia, Singapur). V súčasnosti je, čo do množstva a sortimentu, najväčším európskym výrobcom v tejto oblasti a radí sa do prvej svetovej 10-tyky výrobcov uvedených farmaceutických komponentov. Jej výrobky sa vo forme hotových zdravotníckych pomôcok dostávajú na trhy celého sveta. Ich primárne využitie je v oblasti zdravotníctva. Využívajú ich hlavne pacienti, ktorí majú diabetes, či už na odber kapilárnej krvi, alebo na aplikáciu inzulínu. Rastúcim segmentom sú pred naplnené sklenené striekačky a ihly pre inhalátory. Menší podiel tvorí taktiež výroba kanýl pre veterinárne účely. V roku 2015 predá spoločnosť **EUROPIN** cez 1 miliardu svojich výrobkov, z čoho až 90% budú tvoriť kanyly pre aplikáciu inzulínu.

Do roku 2007 pôsobila spoločnosť **EUROPIN** v prenajatých priestoroch v Trenčíne a po skolaudovaní výrobné haly sa presťahovala do vlastných priestorov v priemyselnom parku v **Trenčianskych Stankovciach**. Výrobný závod v Trenčianskych Stankovciach disponuje výrobnou plochou o rozmere 2.000m² a bol naprojektovaný pre 200 zamestnancov. Na pozemku o rozlohe 7000m² je možné rozšíriť výrobné priestory o ďalších 1.500m². Výber lokality pre vybudovanie výrobného závodu v priemyselnom parku v Trenčianskych Stankovciach nebol náhodný. Ústretový prístup vedenia obce Trenčianske Stankovce, vyhovujúce dopravné napojenie, kvalifikovaná pracovná sila boli nosnými faktormi pri rozhodovaní sa o investícii v tejto lokalite. V súčasnosti **EUROPIN** zamestnáva takmer 150 zamestnancov, pričom 14 zamestnancov zamestnáva priamo z Trenčianskych Stankoviec a 13 zamestnancov z najbližších obcí (Trenčianska Turná a Veľké Bierovce). Zvyšok zamestnancov dochádza z Trenčína a okolitých obcí, ktorým spoločnosť poskytuje bezplatné alebo zľavnené autobusové spojenie.

Spoločnosť **EUROPIN** má implementovaný integrovaný systém manažérstva kvality a je certifikovaná podľa štyroch medzinárodných štandardov:

- ISO 9001 (štandard pre manažérstvo kvality)
- ISO 13485 (štandard pre zdravotnícke pomôcky)
- ISO 14001 (štandard pre environmentálny manažment)
- OHSAS 18001 (štandard pre bezpečnosť pri práci)

V roku 2013 bola ocenená certifikátom „**Bezpečný podnik**“, ktorý garantuje najvyšší stupeň starostlivosti o bezpečnosť pri práci jej zamestnancov.

Kľúčovým faktorom úspechu spoločnosti **EUROPIN** sú hlavne jej zamestnanci. V spolupráci s nimi sú vytvárané nielen kapacitné predpoklady pre budúci rast výroby, ale dôkladným načúvaním ich potrebám sú zlepšované i pracovné podmienky výrobných priestorov. Dôkazom dobrej pracovnej klímy je i to, že od októbra 2014 sa v **EUROPINE** zamestnalo takmer 80 nových zamestnancov na trvalý pracovný pomer. Pre šikovných pracovníkov má spoločnosť dvere neustále otvorené. **V súčasnosti obsadzuje ďalších približne 20 voľných pracovných miest.**

Veríme, že po takmer 10 rokoch pôsobenia v Trenčianskych Stankovciach sa spoločnosť **EUROPIN** stala pevnou súčasťou obce a spoločne s jej vedením prispeje k jej rozvoju, úspešnému rastu a spokojnosti jej obyvateľov.

Ing. Martin Šorf, riaditeľ spoločnosti

MLADÉ TALENTY

Reprezentant Jakub Kadák strelil gól Česku

Jakub Kadák s futbalom začínal ako päťročný. Na ihrisko ho doviedol starší brat, ktorý hral za žiakov Trenčianskych Stankoviec.

„Začiatky boli zvláštne, keďže som ešte len chodil do škôlky. Pamätám si, ako som chodil s bratom na tréningy, ktoré bývali navečer o 17. hodine. Vždy som sedával vedľa ihriska s taškou, v ktorej som mal kopačky, keby ma tréner náhodou zavolať, aby som si s ostatnými zatrénoval,“ zaspomínal si na futbalové začiatky.

A onedlho to prišlo. V drese **Obecného športového klubu Trenčianske Stankovce** odohral tri roky. Patril medzi najlepších v regionálnych súťažiach a vyhral cenu pre najlepšieho hráča prípravky.

Kadákovcov jednoznačne možno považovať za futbalovú rodinu, veď futbal hrali ujovia aj bratrance. Jakub to z nich dotiahol najďalej. Až do reprezentácie. Začiatkom októbra si obliekol najcennejší dres v dvojzápase proti **Českej republike**. Zverenci trénera Ladislava Hudeca najskôr v llave zvíťazili (1:0) a Jakub Kadák do zápasu naskočil v 69. minúte. Odveta v Starom Meste sa skončila nerozhodne, keď **Slováci** dohrali dvojgólové manko. **Jakub Kadák** odohral celý zápas a v 61. minúte vyrovnal na konečných 2:2.

A zdá sa, že mladý talent reprezentačných trénerov zaujal, pretože sa zúčastnil začiatkom novembra aj kontrolného zrazu v Senci. Stredopoliar tímu do 16 rokov AS Trenčín by sa rád v neskoršom veku videl v anglickej Premier league alebo španielskej Primera division. Má vysnívané kluby, v ktorých by rád pôsobil – Real Madrid, Liverpool či CF Barcelonu.

„Považujem ho za veľký talent. Je gólový, má skvelý výber miesta. Na ihrisku je nekonfliktný,“ poznamenal na margo Kadáka tréner trenčianskej „šestnástky“ **Juraj Ančic**.

Martin Jurčo

TIPY PRE VÁS

Voľný čas a zimné športy

Je tu zima a mnohí z nás rozmýšľajú, kde a ako sa trochu hýbať, byť pri tom na čerstvom vzduchu a veľa neminiť. Pravda je, že ideálne podmienky na zimné športy ako na Liptove nemáme, aj zimy bývajú teplejšie ako kedysi, čo priaznivcom zimných športov nepraje. Napriek týmto faktom sa pokúsím dať zopár tipov, kde sa dá športovať na území našej obce alebo v jej blízkom okolí.

Snáď najznámejším a najnavštevovanejším zimným športoviskom Stankovčanov je **vodná nádrž Bodovka**. Zamrzá veľmi rýchlo a už po pár mrazivých dňoch je z nej výborné prírodné klzisko, ktoré vyhľadávajú aj ľudia z okolia.

Priaznivcom klasického lyžovania môžem odporučiť dve lokality, v ktorých bývajú prešľapané bežkárské trate. V **Rozvadzoch** je to od zdravotného strediska na hrádzu a ďalej po hrádzu smerom na Beckov. Druhá lokalita vhodná na bežky, ktorá sa mne veľmi páči, sa nachádza v Malých Stankovciach. Na konci ulice, v ktorej je obchod Coop Jednota, začína poľná cesta, ktorá vedie smerom k pohoriu Inovca a tu je viacero možností, či už ku Betlehemu alebo cez Patlíkovú až na lesné cesty a zväžnice vo vyššej nadmorskej výške. Táto trasa je trochu náročnejšia na techniku aj na kondíciu.

Rodinám s deťmi odporúčam prechádzku nad **Malými Stankovcami**, okolo obchodu Coop Jednoty až na koniec ulice, odtiaľ po poľnej ceste ďalej. Potom sa zhruba po 400 metroch na južnej strane poľnohospodárska pôda zvažuje tak, že jej sklon aj dĺžka je vhodná na sánkovanie, jazdu na boboch, ale aj na lyžiarske začiatky.

Pre priaznivcov zjazdového lyžovania sa v blízkom okolí nachádza niekoľko menších lyžiarskych stredísk. Najbližšie sú napr. Kálnica - 18 km, Mikulčin vrch (Morava) - 20km alebo Bezovec - 38 km.

Šport a pohyb na čerstvom vzduchu predstavujú zdravý životný štýl a tak by bolo fajn, aby sme sa častejšie zdvihli z pohodlia svojich gaučov a urobili niečo pre svoje zdravie a pre zdravie svojich detí alebo blízkych.

Radovan Siva

FEJTÓN

Hlavne nech je to pokojné

Vianoce – to sú tie kvázi sviatky radosti a pokoja. Tento predvianočný čas mi evokuje v pamäti jednu pre mňa veselú – pre niekoho už menej, skrátka úsmevnú príhodu.

Ako každé sviatky, aj tieto som trávila v práci. Budujem kariéru za pokladňou v Tesco, reku že keby mi to na tej výške nejakým nedopatrením nevyšlo. No a poznáte to, ľudia v tento čas nakupujú veľmi potrebné, priam k prežitiu nevyhnutné veci, ako 10 kg Hurmi Kaki a tak. Takže ma opäť neprekvapili preplnené koše a pásy, z ktorých padalo všetko, od bio-čipsov po elektrickú škrabku na nohy. Možno práve to bol ten prvotný impulz, že mi mladá, tak „trochu“ neprirodzená blondínka, prišla mierne odveci. Medzi všetkými tými nenažranými ľuďmi, ktorí nemajú peniaze, ale aj tak kupujú bársčo – lebo šak ono sa to zide, pozostával jej enormne veľký nákup z troch rožkov. Na prvý pohľad nie celkom sympatická, botoxom prepchaná, peroxidová slečna v ružovom, s jej tromi rožkami. Tak si vravím, asi je hladná. Potom to prišlo.

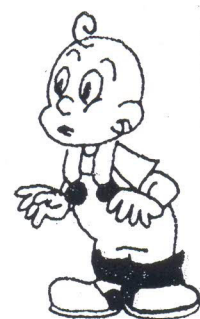
Zoberiem sáčok s rožkami a rozmýšľam, čo sú to, preboha, za rožky. Šak sú nejaké veľké. Blondína začala byť nervózna – volume 1. Obraciam ten sáčok s rožkami v rukách, až sa rozhodnem, že ho otvorím. Máme nejaký nový druh rožkov? Ona a jej nervozita – volume 2. Pozriem na rožky zboku a čožto – v rožkoch diery a vnútro vydlabané. Chytím prvý rožok, vytiahnem z neho rúž na pery, pozriem na ňu, volume sa už nedalo zrátať. Nablokujem. Rad pri pokladni pomaly až po jogurty, ľudia stoja s otvorenými ústami, sú ticho, pozerajú na mňa.

Zoberiem druhý rožok, automaticky z jeho vnútra vyberám špirálu, blokujem. Počula som, ako preglgla.

Ostal už len posledný, všetci s napätím čakajú, čo to tam máme? Tamtadadá! Malinká, no nie celkom lacná voňavka. Šikovno jej k tomuto tajnému nákupu nahodím ešte aj tie tri rožky a s úsmevom na tvári čakám na jej platbu. Trošku rozhodená slečna mi podáva kartu so slovami, že si nie je istá, či tam má toľko peňazí. Vyskúšam. Samozrejme neprešlo – kto by to bol čakal. Podáva mi ďalšiu kartu, čakáme. Zrazu vybehne pokladničný blok a ona si vydýchne. Vraciam jej spolu s ním aj kreditku a slečinka celá šťastná, že sa „nič nestalo“, berie nohy na plecia. V momente ako sa otočila, mi zvoní telefón. Vtipný pajác z kamier volá: „Tá blondína, ...“. Ani nestihol dopovedať. Vravím, že áno. Chúďa, neprešlo ani dva metre v tých opätkoch od pokladne, a už ju mali.

A takto to chodí. Aj na tie kvázi sviatky pokoja. Ľudia kradnú – úplne pokojne.

Lenka Ďurišová

NEVŠEDNÉ PRÍBEHY

Bežal ako Usain Bolt

Už roky rokúce sa schádzajú futbaloví nadšenci dopoludnia na Štedrý deň, aby rozhýbali svoje telá a kosti, dožičili si pred bohatým vianočným pridelom stravy a dobrôt ešte trochu pohybu, aby mali opäť čo po sviatkoch zhadzovať. Tradíciu založili ešte v osemdesiatych rokoch chalani v Rozvadzoch a pokračuje sa v nej dodnes.

Stretnú sa nielen pri futbale, ale podebatujú o všetkom možnom. Prinesú z domu od svojich mám a žien predsavzatie nič nejst, je pôst. A chalani dodržia úplne všetko. Ide sa teda na lačno.

Treba povedať, že niekedy sú mamy či ženy aj radi, keď sa ich „chlapi“ vyvetrajú, vybehajú. Aspoň im doma nezavadzajú pri varení či pečení. Ženy či priateľky im doprajú a pridelia aj svoje ratolesti, veď nech sú na čerstvom vzduchu spolu.

Nebolo tomu inak ani v jeden pamätný **Štedrý deň** pre pár rokov. Tiež sme sa zišli. Podebatovali, zahrli futbal a ako tomu každý rok býva, na záver aj „pookriali“ s nejakým tým pálením či vínkom. A vždy sa toho „urodilo“ neúrekom. Vieme, že po záťaži to aj chutí, keď je pôst, tak na lačno a tak sa občas poniektorí aj pozabudli na ihrisku.

Toho roka nebolo tomu inak. Jedného z nás vyslala mladá mamička aj s malým potomkom v „kočári“. Všetci sa vyvetrajte spolu. Slovo dalo slovo, len sa zrazu otecko našiel u nás v obývačke.

Telefonát z ihriska na Štedrý deň popoludní: „...prosím vás, neviete, kto zabudol kočík aj s dieťaťom na ihrisku?!“ Sekunda ticha. Tresk! Bum! A náš milý otecko zabehol tých skoro dvesto metrov odo mňa k ihrisku, ak nie rýchlejšie ako **Usain Bolt**, tak minimálne rovnako rýchlo.

Doteraz spomíname na tento pamätný športový výkon, chlapec už sám naháňa loptu a všetko je v najlepšom poriadku.

Dušan Pevný

OZNAM

OBEC TRENČIANSKE STANKOVCE VÁS POZÝVA NA PREDVIANOČNÉ PODUJATIA

6. decembra 2015 o 16,00 hod.

MIKULÁŠSKE POPOLUDNIE

rozsvietenie vianočného stromčeka /pred Obecným úradom/
veselo s MIKULÁŠOM a jeho pomocníkmi /Spoločenský dom/

13. decembra 2015 o 14,30 hod.

DAJ BOH ŠŤASTIE TEJTO ZEMI - Vianočný koncert

Spoločenský dom

- Vystúpenie Ľudovej hudby KVIT, FS ROZVADŽAN, detí MŠ
- 20. rokov ZO Jednoty dôchodcov a Speváckej skupiny v Trenč. Stankovciach
- /predaj oblátok a vianočného pečiva, drobných darčiekov detí ZŠ,
- vianočný punč... a dobrá nálada/

KALENDÁR PODUJATÍ

14. 12. 2015 Školská výstava
Vedenie Základnej školy Jána Lipského pozýva na predajnú výstavu vianočných výrobkov vytvorených žiakmi školy. Príďte podporiť ich snahu.

19. 12. 2015 FS Rozvadžan
Folklórny súbor **Rozvadžan** pozýva priateľov ľudových tradícií a hudby na svoje vystúpenie v Trenčíne na Mierovom námestí. Náš súbor vystúpi so zaujímavým programom o 11:00 hod.

16. 1. 2016 Ples hasičov
Dobrovoľný hasičský zbor v našej obci pozýva na **17. Ples hasičov**, ktorý sa uskutoční 16. januára 2016. Do tanca hrá skupina Milkivej, ako hosť vystúpi country skupina **Maryland**.

22. 1. 2016 Zborový ples
CZ ECAV pozýva na **7. Zborový ples**. Do tanca bude hrať Ľudová hudba Miroslav Dudíka a skupina bratov Zajačkovcov. Hosťom večera bude **Pavol Hammel** a sólista opery SND Ivan Ožvát.

30. 1. 2016 Ples športovcov
OŠK Trenčianske Stankovce pozýva na **18. Ples športovcov**. Do tanca bude hrať skupina Terminál a hosťom večera bude spevák **Robo Kazík**.

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.

Noviny pripravili: Martin Jurčo, Ing., Gabriel Kadák, Monika Pevná, Bc., Štefan Šmatlák, Ing., Jozef Kadák, Ing., Lenka Ďurišová, Radovan Siva, Bc., Dušan Pevný, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Vendelín Sedláček, Ing.

Grafická úprava a tlač: Tising, spol. s r.o., Odborárska 3, 915 01 Nové Mesto nad Váhom. Náklad: 1000 ks. Periodicita vydania: 6x ročne

Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu - hlas.stankovce@gmail.com.

Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministertva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.

Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce